

मौखिक एन्टिफंगल औषधी

फंगल संक्रमण

फंगल इन्फेक्सनहरू फङ्गसको कारणले हुन्छ जुन वातावरणमा सामान्य रूपमा हुन्छ। संक्रमण प्रायः सतही तहमा हुन्छ र प्रायः नङ, कपाल र छाला सामेल हुन्छ। फङ्गल संक्रमणका लक्षणहरू संक्रमणको प्रकार र शरीर भित्र स्थानमा निर्भर हुन्छन्। सामान्य प्रकारका फङ्गल संक्रमण र सम्बन्धित लक्षणहरू:

1. एथलीटको खुट्टा - जसले सामान्यतया औंलाहरूको बीचका छालालाई असर गर्दछ। छालाको लक्षणहरू वा सूखी र क्रयाक छालाको बोक्रा देखा पर्न सक्छ, परिणामस्वरूप संक्रमित साइटहरूमा तीव्र खुजली हुन्छ।
2. फङ्गल औंला संक्रमण - जसले गर्दा हातखुट्टाका औंलाहरू मोटा हुने, रंग जाने, बंगिने, र कहिलेकाहीँ भंगुर हुने गर्दछ।
3. रिङ-वर्म - जसले शरीर वा टाउकोको छालामा औंठीको आकारको रातो दाग उत्पन्न गर्दछ।
4. योनि थ्रश - जसले उत्तेजित पार्छ र योनी र भोवाको सूजन गराउँछ।

आक्रामक फंगल संक्रमण कम सामान्य हो, तर फंगल संक्रमणको अधिक गम्भीर प्रकारको नतिजा हुन सक्छ। आक्रामक संक्रमण जस्तै, शरीरको टिशू भित्र वा दिमाग र फोक्सो जस्ता आन्तरिक अंगहरू प्रसारित हुन्छ।

जो मानिस मधुमेह मेलिटस वा कमजोर रोग प्रतिरोधात्मक प्रणालीसँग सम्बन्धित अन्य रोगबाट पीडित छन् तिनीहरूको कमजोर प्रतिरक्षाको कारणले फंगल संक्रमण हुने बढी सम्भावना हुन्छ। यसका अतिरिक्त, कम पोषण र स्वच्छता, छालाको अनुहारको ओक्लुजन, र न्यानो, आर्द्र मौसमको ठाउँमा बस्ने, आदि फंगल संक्रमणको लागि केही अन्य प्रमुख कारकहरू हुन्।

उपचार

धेरै जसो फंगल संक्रमण सामयिक एन्टिफंगल औषधि द्वारा उपचार गर्न सकिन्छ। संक्रमण धेरै व्यापक वा गम्भीर छ भने, मौखिक एन्टिफंगल औषधी आवश्यक हुन सक्छ। यस बाहेक, रोग नियन्त्रण गर्न र दोहोरिन नदिनको लागि स्वास्थ्य उपचार र राम्रो व्यक्तिगत स्वच्छताको विकल्प छैन।

विभिन्न फंगल संक्रमणलाई लक्षित गर्ने धेरै प्रकारका एन्टिफंगल ड्रगहरू छन्। एन्टिफंगल औषधीको छनौट संक्रमणको प्रकार र बिरामीको मेडिकल वा औषधि इतिहास जस्ता कारकहरूमा निर्भर गर्दछ। त्यसकारण, यो अत्यन्त महत्वपूर्ण छ कि कुनै पनि एन्टिफंगल औषधिहरू प्रयोग गर्नु अघि चिकित्सा सल्लाह खोजियोस्।

सामान्य रूपमा प्रयोग हुने मौखिक एन्टिफंगल औषधी

मौखिक एन्टिफंगल औषधी केवल पर्चेको मात्र औषधी हो र चिकित्सकको निर्देशन र सिफारिस अन्तर्गत कडा रूपमा प्रयोग गर्नुपर्दछ। तिनीहरू मौखिक खुराक फारमहरूमा उपलब्ध छन् जस्तै ट्याबलेटहरू, क्याप्सुलहरू, र सस्पेंशनहरू।

मौखिक एन्टिफंगल औषधीलाई सामान्यतया तीन मुख्य समूहमा वर्गीकृत गर्न सकिन्छ: एलाइलामिनेस, एजोल र अन्य एन्टिफंगलहरू।

एलिसिलेन्स र एजोलले कार्यको विभिन्न संयन्त्रहरू मार्फत फंगल कोषहरूलाई मार्दछन्, जस्तै कोशिका भित्तामा कुनै पदार्थलाई असर गरेर, कोषका सामग्रीहरू चुहावट गरेर र अन्ततः कोषलाई मार्दछ। एलिसिलेन्स को उदाहरण terbinafine हो; र एजोलका उदाहरणहरूमा फ्लुकोनाजोल र इट्राकोनाजोल समावेश छन्। अन्य एन्टिफंग जस्तै ग्रिसेफुलभिनले फंगल कोशिकालाई बढ्न र प्रजनन कार्य रोक्ने गर्दछ।

सामान्यतया, संक्रमित जीवको पहिचान भएपछि नै एन्टिफंगल उपचार छनौट गर्नुपर्दछ, तर प्रायजसो रोगजनकको संस्कृति र पहिचान हुन अघि नै उपचार शुरू गर्नु आवश्यक पर्दछ, विशेष गरी इम्प्युनोकोम्प्रोमाइज्ड बिरामीहरू जसमा संक्रमण प्रायः द्रुत रूपमा प्रगतिशील हुन्छन्।

मौखिक एन्टिफंगल औषधीको सामान्य साइड इफेक्टहरू

सबै औषधिहरू जस्तै, मौखिक एन्टिफंगल औषधीका पनि साइड इफेक्टहरू हुन्छन्। धेरै जसो अवस्थाहरूमा, साइड इफेक्टहरू हल्का हुन्छन् र थोरै अवधिको लागि मात्र हुन्छ, तर धेरै गम्भीर प्रभावहरू हुने दुर्लभ घटनाहरू पनि छन्।

सामान्य साइड इफेक्टहरू:

- बिरामी महसुश
- मतली
- पेट असुविधा वा पीडा
- पखाला
- फ्याटुलेन्स
- टाउको दुखाई
- खटिरा
- अपच

मौखिक एन्टिफंगल औषधीले एलर्जी प्रतिक्रिया (तपाईंको अनुहार, घाँटी वा जिब्रोमा सूजन वा सास फेर्न गाह्रो हुने) र गम्भीर छालाको प्रतिक्रिया (जस्तै छालाको पत्र निस्कने, फुट्ने) जस्ता गम्भीर प्रतिक्रियाहरू पनि गर्न सक्छ। यस बाहेक, दुर्लभ अवस्थामा, कलेजो क्षति (विशेष गरी itraconazole को लागी) हुन सक्छ; र ग्रिसेफुलविन गम्भीर कलेजो बिरामी हुने बिरामीहरूकालाई प्रयोग गर्नु हुँदैन।

मौखिक एन्टिफंगल औषधीको सावधानी

कलेजो रोगका बिरामीहरूमा वा अन्य औषधीहरू लिइरहेका कलेजोको क्षतिको इतिहास भएका बिरामीहरूमा मौखिक एन्टिफंगल औषधी बेवास्ता गर्नुपर्दछ वा सावधानीका साथप्रयोग गर्नुपर्छ। यदि तपाईंले कुनै औषधि लिइरहनु भएको छ भने तपाईंलाई डाक्टरलाई सूचित गर्नुपर्दछ, र कलेजो डिसअर्डरको लक्षणहरूसँग (भोक, मतली, बान्ता, थकान, पेट दुखाइ वा गाढा पेशाब जस्ता लक्षणहरू देखा परेमा) परिचित हुनुहोस् र तुरुन्त मेडिकल ध्यान खोज्नु पर्छ। केही मौखिक एन्टिफंगल औषधी हृदय र मृगौला समस्या भएका बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुपर्दछ। यसका साथै ती मध्ये धेरैलाई एक्लो पोरफिरिया वेवास्ता गर्नुपर्छ, जुन आनुवंशिक डिसअर्डर हो जसले तपाईंको स्नायु प्रणाली वा छाला वा दुबैलाई असर गर्न सक्छ।

एन्ट्यासिड जस्ता अन्य औषधीहरू सेवन गर्दा मौखिक एन्टिफंगल औषधीको शोषणमा हस्तक्षेप गर्न सक्छ। यसबाहेक, मौखिक एन्टिफंगल औषधीले अन्य औषधीहरूको प्रभावकारिता बदल्न सक्छ; जस्तै Oestrogens, जो हर्मोनहरू हुन् जुन मौखिक गर्भनिरोधकहरूमा पाइन्छ; र वारफेरिन, जुन एन्टिकोएगुलेन्ट हो।

मौखिक एन्टिफंगल औषधी लिन सामान्य सल्लाह

- उपचारको सिफारिश कोर्स पूरा गर्नुहोस्। छिट्टै उपचार नरोक्नुहोस्, अन्यथा संक्रमण दोहोरिन सक्छ।
- आवश्यक उपचारको अवधि धेरै लामो हुन सक्छ र तपाईंलाई धैर्यता चाहिन्छ र डाक्टरको निर्देशन अनुपालन गर्नु पर्छ।
- राम्रो व्यक्तिगत स्वच्छता अभ्यास गर्नुहोस्। नुहाउँदा सधैं छाला र खुट्टाहरू राम्ररी सफा गर्नुहोस्।
- शरीरलाई सधैं सुख्खा राख्नुहोस्, जस्तै नुहाइसकेपछि पूरै शरीर सुकाउनुस्, विशेष गरी औंलाहरूको बीचमा।
- सफा र सुकेका जुता र कपास मोजा लगाउनुहोस्।
- प्रत्येक दिन मोजा बदल्नुहोस्। मोजा, कपडा र तौली प्रायः धुनुहोस्।
- कस्सिएका अंडरवियर लगाउनबाट बच्नुहोस्। कपासले बनेका कपडाहरू सबै भन्दा राम्रो विकल्प हो।
- कपडा, जुता, मोजा वा तौली र अन्य व्यक्तिगत सामानहरू जस्तै कम्बल, नेल क्लिपरहरू, कपालका सामानहरू, टोपी र तकियाहरू अन्य व्यक्तिहरूसँग कहिले पनि साझेदारी नगर्नुहोस्।
- सधैं बिरामी छालालाई सम्पर्क गरेपछि हात धुनुहोस् ताकि संक्रमणलाई रोक्न सकियोस्।

तपाईंको डाक्टरसँग कुराकानी

- उत्तम उपचार विकल्पको लागि तपाईंको डाक्टरसँग कुराकानी गर्नुहोस्। तपाईंको डाक्टरले सब भन्दा उपयुक्त औषधि र खुराक लेख्नेछ।
- केहि एन्टिफंगल औषधिले अन्य औषधिहरूसँग अन्तर्क्रिया गर्न सक्दछन्। कुनै पनि अति-काउन्टर औषधि सहित, तपाईं लिइरहनुभएको औषधीको बारेमा तपाईंको डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस्, ताकि तपाईंको डाक्टरले कुन एन्टिफंगल औषधि लिनको लागि सुरक्षित

छ भनेर निर्णय गर्न सक्नु।

- तपाईंको चिकित्सकलाई तपाईंको मेडिकल इतिहास बताउनुहोस्, किनकि केहि रोगहरूमा विशेष सावधानी अपनाउनु पर्ने हुन सक्छ।
- यदि तपाईं गर्भवती हुनुहुन्छ वा स्तनपान गराउँदै हुनुहुन्छ भने तपाईंको डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस् किनकि धेरै जसो मौखिक एन्टिफंगल औषधी गर्भवती वा स्तनपान गराउने महिलाले लिनु हुँदैन।
- यदि तपाईंलाई कुनै लक्षण वा साइड इफेक्टको एन्टिफंगलसँग सम्बन्धित भएको शंका छ भने तुरुन्त चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्।
- यदि तपाईंलाई लामो अवधिको आधारमा एन्टिफंगल प्रयोग गर्नु आवश्यक छ भने डाक्टरले सल्लाह दिईएको अनुसार नियमित चिकित्सा अनुगमन गर्नुहोस्।
- यदि तपाईंको लक्षणहरु बिग्रेको छ वा तपाईंले लिनु भएको औषधीको बारेमा कुनै चिन्ता छ भने चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्।

मौखिक एन्टिफंगल औषधीको भण्डारण

मौखिक एन्टिफंगल औषधीलाई चिसो र सुख्खा ठाउँमा राख्नुपर्दछ। लेबलमा निर्दिष्ट नभएसम्म, औषधि फ्रिजहरूमा भण्डार गर्नु हुँदैन। यसका अतिरिक्त, औषधिजन्य दुर्घटन रोक्न बच्चाहरूको पहुँच बाहिर उचित रूपमा राख्नुपर्दछ।

स्वीकृति: औषधि कार्यालयले व्यावसायिक लेख तथा गुणवत्ता आश्वासन (PD&QA) लाई धन्यवाद दिन्छ जसले यस लेखको तयारीमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएका छन्।

औषधि कार्यालय
स्वास्थ्य विभाग
2021 जनवरी